

Delegering av ärenden enligt tobakslagen (2018:2088) – underlag för lokala bedömningar – rättad 2019-08-28

Generella anmärkningar

Rättad 2019-08-28. Under Rubriken tillstånd och anmälan nedan har hänvisningen till 5 kap. 1 § ändrats till korrekta 5 kap. 3 §. Se markerad ändring.

Med anledning av den nya tobakslagen 2018:2088 som med vissa undantag träder i kraft den 1 juli har SKL tagit fram detta underlag för delegationsordning att använda för kommunernas lokala anpassningar. Underlaget är bilaga till cirkulär 19:26.

Den aktuella nämndens delegationsordning behöver ta upp de beslut som kan bli aktuella, och är lämpliga att delegera. Förutom beslut om tillstånd och avgifter kan beslut inom ramen för tillsynen behöva delegeras i viss omfattning. Eftersom bemyndigandet för tillsynsmyndigheten bl.a. innebär en generell möjlighet att meddela de förelägganden och beslut som behövs för att tobakslagen och anslutande föreskrifter ska följas (7 kap. 9 resp. 13 §§) kan det blir fråga om en mängd olika typer av beslut som inte på förhand med enkelhet kan förutses. Uppräkningsen nedan specificerar vissa beslut som kan bli aktuella.

Underlaget är inget normalförslag och innebär inte ett ställningstagande till vilken nämnd som ska hantera frågorna eller i vilka ärendetyper som beslutanderätten ska delegeras. Den frågan måste bedömas lokalt med utgångspunkt i t.ex. vilka ärendetyper som är vanligt förekommande, förekomst av olika riktlinjer för beslutsfattandet, andra vägledande ställningstagen från nämnden, personalstyrkans storlek och kompetens, och hur samspelet mellan förvaltning och nämnd fungerar. Exempelvis kan frågan om ingripande och förbud avseende rökfria miljöer (2 kap. 6 §) separeras från ingripande och förbud avseende tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter. I SKL:s underlag har förelägganden avseende rökfria miljöer endast delegerats i fråga om skyltning. Frågan om i vilka ärendetyper som beslutsfattande ska delegeras avgörs ytterst av nämnden. Frågan om delegering av möjligheten att förena förelägganden och förbud med vite får, liksom övriga frågor, avgöras av nämnden själv med utgångspunkt t.ex. i hur viten annars hanteras av nämnden och vilka riktlinjer som finns tillgängliga. I underlaget har beslut om tillstånd och beslut om avslag gjorts till två olika beslutspunkter. Detta för att visa på valmöjligheten och mot bakgrund av att flera kommuner inte delegerat avslagsbeslut inom olika områden. Ska båda ärendetyperna delegeras kan beslutspunkten lämpligen benämnas ”beslut i ärenden om ansökan om tillstånd till tobaksförsäljning”.

I detta förslag till underlag tas inte upp frågor om delegation av frågor som redan torde bestämts av nämnden, t.ex. om anmälan av beslut till nämnden, beslut i anledning av överklagande eller som avser beslut om att inte lämna ut en allmän handling, att lämna ut en allmän handling med förbehåll (17 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen) eller att besluta att inte lämna ut registerutdrag enligt art 15 i Dataskyddsförordningen. Inte heller beslut som regelmässigt delegeras enligt förvaltningslagen (2017:900) har tagits med.

I de fall kommunen har fasta avgifter för prövning av de tillståndspliktiga verksamheterna utan utrymme för överväganden om avgiftens storlek så blir det normalt fråga om endast ett verkställande av taxan – och således inte ett beslut – för att ta ut avgiften. I de fall taxan innehåller en möjlighet till nedsättning av avgifter (4 § i SKL:s underlag) innebär bedömningsmöjligheten att avgiftsuttag inte kan ses som verkställighet utan att det blir fråga om ett beslut, även i fråga om de fasta avgifterna. En eventuell rätt att fatta beslut om att sätta ner avgiften under särskilda omständigheter kan behöva delegeras t.ex. till förvaltningschef för att kunna hanteras på ett smidigt sätt. I de fall timavgift används är det lämpligt att delegera rätten att fatta avgiftsbeslut.

För kommunalt beslutsfattande i allmänhet gäller att frågan inte får delegeras om den är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Den begränsningen behöver framgå av delegationsordningen.

En underrättelse till Polismyndigheten enligt 7 kap. 18 § eller Folkhälsomyndigheten enligt 7 kap. 19 § om förhållanden som kan vara av betydelse för tillsynen bör kunna ses som en rent verkställande åtgärd och den åtgärden har således inte medtagits i denna delegationsordning. Samma sak gäller begäran om Polismyndighetens biträde enligt 7 kap. 19 §. Den som har delegation för ett visst beslut kan om förutsättningarna enligt 35 § förvaltningslagen är uppfyllda meddela om ett beslut ska kunna verkställas omedelbart.

Det kan noteras att om ett konkursbo ansöker om tillstånd att fortsätta rörelse med försäljningstillstånd ska ansökan behandlas med förtur (5 kap. 9 §), varför den frågan har fått en egen punkt i delegationsordningen.

Delegationsordning

Med stöd av nedan angivna bestämmelser i tobakslagen 2018:2088, 6 kap. 37 och 39 §§ samt 7 kap. 5 § kommunallagen (2017:725) och med de begränsningar som framgår av 6 kap. 38 § kommunallagen beslutar X-nämnden att uppdras beslutanderätten till här angivna delegater.

Generell begränsning av delegeringens omfattning

Delegeringen ger inte rätt att avgöra ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, med undantag för befogenheten att besluta i brådskande ärenden

(12 kap. 5 § PBL och 6 kap. 39 § KL). Bestämmelserna nedan avser lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter om inte annat anges.

Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter			
	Allmänna handlingar	Lagrum	
	Beslut att inte lämna en allmän handling eller att lämna ut en allmän handling med förbehåll	30 kap. 20 § Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	
	Tillstånd och anmälan m.m.		
	Beslut att förlänga handläggningstiden med högst fyra månader, när det är nödvändigt på grund av utredningen	4 kap. 1 § förordning (2019:223) om tobak och liknande produkter	
	Beslut om tillstånd till försäljning av tobaksvaror	5 kap. 13 §	
	Beslut att avslå ansökan om försäljningstillstånd	5 kap. 13 §	
	Beslut i anledning av anmälan om förändrad verksamhet när tillståndshavare avlidit eller fått förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken med uppdrag som omfattar rörelsen	5 kap. 8 §, 8 kap. 2 §	
	Beslut om tillstånd till försäljning efter ansökan från konkursbo	5 kap. 9 §	
	Beslut om begäran av upplysningar, handlingar, varuprover och liknande som behövs för myndighetens tillsyn	7 kap. 17 §	
	Förelägganden och förbud utom avseende rökförbud enligt 6 kap.		
	Beslut om förelägganden och förbud utom avseende förbud mot fortsatt verksamhet	7 kap. 9 § 7 kap. 12 §§	
	Beslut att förena föreläggande eller förbud med vite upp till xx kr.	7 kap. 9 § andra stycket (tobak) 7 kap. 15 §	

		(elektroniska cigaretter)	
	Beslut att återkalla försäljningstillstånd när tillståndet inte längre utnyttjas	7 kap. 10 § 1 p	
	Föreläggande rökförbud enligt 6 kap.		
	Beslut om föreläggande avseende skyltning av rökfria miljöer	6 kap. 2 § och 7 kap. 9 och 12 §§	
	Avgifter		
	Beslut om avgift för prövning av ansökan om försäljningstillstånd	8 kap. 1 § och kommunens taxa	
	Beslut om avgift för tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig eller anmälningspliktig försäljning	8 kap. 2 § och kommunens taxa	
	Beslut om nedsättning av avgift	Kommunens taxa, i förekommande fall.	